

- ▶ Sözlü Anlatım
- ▶ Anlatım Türleri
- ▶ Kişisel Yaşamı Ele Alan Metinler
- ▶ Gazete Çevresinde Gelişen Metinler

1. Bu kitap, şimdiye kadar yayımlanmış en geniş, en kapsamlı ve yetkin bir derleme... Tek bir çalışkan insanın kendi boş vakitlerinde oluşturduğu bir eser... Bu kitabı ve arkadan gelecek olan Almanca derlemeyi ve sonra da 15.000 atasözünden oluşan Türkçe kitabı, dilerim, yurt içindeki ve dışındaki okurlar, üniversiteler, özel kuruluşlar desteklerler. Ama asıl büyük aferin, candan alkış yazarı için "elden düşmeyecek kitap", Batıların tabiriyle "vade mecum" yani "baş ucu kitabı"...

Bu parçada aşağıdaki metin türlerinden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Makale
- B) Deneme
- C) Eleştiri
- D) Fıkra
- E) Günlük

2. Güncel konularla ilgili kişisel görüş ve düşüncelerin kısaca anlatıldığı, gazete ve dergilerde yayımlanan gününbirlik yazı türüdür ----. Bu yazılarda yazar, düşüncelerini kanıtlama amacı gütmaz. Okuyucuyu söylediklerine inandırmak gibi bir kaygısı yoktur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) röportaj
- B) fıkra
- C) günlük
- D) deneme
- E) makale

3. Bir yazarın herhangi bir konudaki düşüncelerini karşısındakiyle konuşuyormuş gibi anlattığı yazılardır. Gazete ve dergi yazısı olan ----, günlük konuşma dili ile herkesin anlayabileceği bir üslupla yazılır. Bu yazı türünde sıcak bir üslup ve samimi bir dil kullanılır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) söyleşi (sohbet)
- B) fıkra
- C) anı
- D) makale
- E) mektup

4. Münazara ile ilgili aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?

- A) Her bir grubun sözcüsü vardır.
- B) Bir tez ve antitezden oluşur.
- C) Yarışma havası belirgindir.
- D) Bir konunun uzmanıyla yapılan soru – cevap şeklindeki konuşmalardır.
- E) Bir başkan idaresinde ve jüri (hakem heyeti) karşısında gerçekleştirilir.

5. Herhangi bir konuda, bir görüş veya düşünceyi savunmak ve kanıtlamak için yazılan yazılardır. Gazete ve dergilerde yayımlanır. Öğretici, bilgilendirici bir düşünce yazısı olduğu için daha çok açıklayıcı, örneklendirici, tanık gösterici anlatım türlerinden yararlanır.

Bu parçada aşağıdaki metin türlerinden hangisine özgü nitelikler ağır basmaktadır?

- A) Eleştiri
- B) Makale
- C) Deneme
- D) Fıkra
- E) Söyleşi

6. Yazarın, herhangi bir konu üzerinde kesin sonuçlara gitmeden, kendi kendisiyle konuşuyor gibi yazdığı yazılardır. ----, kişiseliliğin en fazla öne çıktığı yazı türüdür. Yazar, anlatımında ve konu seçiminde alabildiğine özgürdür.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Sohbet
- B) Fıkra
- C) Deneme
- D) Eleştiri
- E) Biyografi

7. I. Görüşme olarak da bilinen türün edebiyatımızda ilk örnekleri Tanzimat'tan sonra verilmiştir.
II. Özellikle dilin harekete geçirme işlevi kullanılır.
III. Siyasi, askerî, dinî vb. konuları işleyebilir.
IV. Türün dünya edebiyatındaki ilk örnekleri Antik Yunan'da oluşturulmuştur.
V. Demosthenes ve Cicero, türün tanınmış temsilcileridir.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde farklı bir sözlü anlatım türü ile ilgili bilgi verilmiştir?

- A) V   B) IV   C) III   D) II   E) I

8. Aşağıdakilerin hangisinde boş bırakılan yere ayraç içindeki sözcük getirilirse tanım yanlış olur?

- A) ---- ünlü kişilerin hayatını ve yapıtlarını anlatan yazı türüdür. (Biyografi)
B) ---- bir topluluğa güzel düşünceler aşılacak, o topluluğu duygulandırıp coşturmak amacıyla söylenen etkili sözlerdir. (Söylev)
C) ---- yaşanan olayların, izlenimlerin tarih atılarak günü gününe yazıldığı yazı türüdür. (Anı)
D) ---- bir yazarın veya yapıtlarının olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyan yazılardır. (Eleştiri)
E) ---- başka bir yerde bulunan bir kişiye, bir topluluğa ya da bir kuruma, bir maksadı bildirmek için yazılan yazılardır. (Mektup)

9. Öğretici metinlerle sanatsal metinlerin karşılaştırdığı aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?

- A) Öğretici metinlerde bilgi vermek ve açıklamak, sanatsal metinlerde okurda estetik haz uyandırmak amaçlanır.
B) Öğretici metinlerde tarafsız, sanatsal metinlerde kişisel tutum belirgindir.
C) Öğretici metinlerde dil, şiirsel işlevde kullanılırken sanatsal metinlerde göndergesel işlevde kullanılır.
D) Öğretici metinlerde sözcükler genelde gerçek ve terim anlamda kullanılırken sanatsal metinlerde imgesel ve mecazlı dil öne çıkar.
E) Öğretici metinlerde açıklayıcı, öğretici, kanıtlayıcı, tartışmacı anlatım; sanatsal metinlerde fantastik, lirik, hikâye edici, tasvir edici anlatım ağır basar.

10. Aşağıdaki eserlerden hangisi türce diğerlerinden farklıdır?

- A) *Seyahat Jurnalı*
B) *Vatan Yolunda*
C) *Defter-i Amal*
D) *Kırk Yıl*
E) *Ömer'in Çocukluğu*

11. ► *Kudemadan Birkaç Şair*
► *Heşt Behişt*
► *Mecalisü'n Nefais*
► *Tezikiretü'l Evliya*

Yukarıda verilen eserler, sanatçılarla eşleştirilirse aşağıdakilerden hangisi dışarıda kalır?

- A) Sehi Bey
B) Kâtip Çelebi
C) Ali Şir Nevai
D) Sinan Paşa
E) Recaizade Mahmut Ekrem

12. Öz yaşam öyküsü olarak da bilinir. Bir kişinin kendi yaşamını kaleme aldığı edebiyat türüdür. Birinci kişili anlatımla oluşturulur.

Bu parçada söz edilen edebî türün örnekleri arasında aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) *Avrupa'da Bir Cevelan*
B) *Günce*
C) *Göz Ucuyla Avrupa*
D) *Politikada 45 Yıl*
E) *Suyu Arayan Adam*

13. (I) Günlük, yaşanan olayların tarih belirtilerek ve günü gününe anlatıldığı edebiyat türüdür. (II) Eski edebiyatımızda ruzname olarak adlandırılmıştır. (III) Yazarın gün içinde yaşadığı olayları ve bunlara dair izlenimlerini kapsar. (IV) Üçüncü kişi ağızdan yazılır. (V) *Günlerin Tortusu, Kuşları Örtünmek, Yolculuk Defteri* bu metin türünün edebiyatımızdaki önemli örneklerindedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Bir konuya dair görüşlerimi kesin yargılar ileri sürmeden ortaya koymak istediğim için bu edebiyat türünde karar kıldım. Herhangi bir konu sınırlaması getirmeyen bu yazı türü, doğal bir üslupla kişisel kanılarımı paylaşmama imkân tanıyor. Kanıtlama çabasına girişmeden duygu ve fikirlerimi aktarmamı sağlıyor. Kendi kendimle konuşmamı mümkün kılıyor.

Bu parçada konuşan kişi, aşağıdaki metin türlerinin hangisinden söz etmektedir?

- A) Biyografi
B) Deneme
C) Makale
D) Söyleşi
E) Röportaj

15. Coşku ve heyecana bağlı (lirik) anlatım ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Kavramları tanımlama ve açıklama önemlidir.
B) Dil, "heyecana bağlı işlev"de kullanılır.
C) Daha çok şiir, roman, hikâye, tiyatro türlerinde kullanılır.
D) Duyguların ifade edilmesi esastır.
E) Sözcükler genelde, mecaz ve yan anlamlarıyla kullanılır.

16. Öğretici metinler; bilgi ve haber vermek, ikna etmek,

kanıları değiştirmek, tanıtmak gibi amaçlarla yazılan metinlerdir. Ele aldığı konuya göre çeşitli türlere ayrılır:

Makale, deneme, sohbet, fıkra, eleştiri, günlük gibi türler
I II III
gazete çevresinde oluşan metinler; hatıra, gezi yazısı,
IV
biyografi, mektup gibi türler kişisel hayatla ilgili olan
V
metinlerdir.

Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

17. Konusu bir inceleme, soruşturma, araştırma olan gazete ve dergi yazısıdır. Herhangi bir yerin ya da kurumun gezilip orada görülenlerin kişisel yorumlar ve fotoğraflarla desteklenerek kaleme alındığı yapıtlardır.

Bu parçada açıklanan metin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Makale
B) Gezi yazısı
C) Röportaj
D) Biyografi
E) Söyleşi

18. Aşağıdakilerden hangisi haber yazısının bir özelliği değildir?

- A) Yazan kişinin tarafsız olması gerekir.
B) 5N 1K'de yer alan sorulara (ne, niçin, nasıl, nerede, ne zaman, kim) verilen cevaplarla genişletilir.
C) Kolay anlaşılır; akıcı ve duru bir dil kullanılır.
D) Haber planı tersine dönmüş piramit diye bilinir.
E) Tersine dönmüş piramitte, haberin giriş bölümünde gerekli ayrıntılar verilir.

19. Bir yazarın kendisinin veya yakın bir tanıdığıının yaşadıklarını anlattığı yazılara ----; yaşanan olayların, izlenimlerin, tarih atılarak günü gününe yazılmasına ise ---- denir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) roman - öykü
- B) biyografi - otobiyografi
- C) deneme - fıkra
- D) gezi yazısı - mülakat
- E) anı - günlük

20. ----, başka bir yerde bulunan bir kişiye, bir topluluğa ya da bir kuruma, bir maksadı bildirmek için yazılan yazılardır. Bazı yazarlar bu türden oluşan romanlar da yazmışlardır. Goethe'nin *Genç Werther'in Acıları*, Halide Edip Adivar'ın *Handan* adlı yapıtları bunun başarılı örnekleridir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Anı
- B) Günlük
- C) Mülakat
- D) Mektup
- E) Haber yazısı

21. Ünlü kişilerin hayatını ve yapıtlarını anlatan yazı türüne ----; kişilerin kendi hayatlarını anlattığı yazılara da ---- denir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) biyografi - otobiyografi
- B) anı - günlük
- C) eleştiri - öz eleştiri
- D) fıkra - makale
- E) söylev - deneme

22. Yazarın, gezip gördüğü yerlerin ilgi çekici yönlerini, tarihi, coğrafi, ekonomik ve sosyal özelliklerini kendi görüş ve düşüncelerini katarak anlattığı yazılardır. Gerçeği yansıtmayı yönünden hukuk, folklor, toplum bilim gibi alanlar için belge görevi görür.

Bu parçada açıklanan öğretici metin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deneme
- B) Anı
- C) Gezi yazısı
- D) Biyografi
- E) Öykü

23. Bir konunun çeşitli yönleri üzerinde, aynı oturumda, konunun uzmanı kimseler tarafından (çoğunlukla akademik konularda) yapılan seri konuşmalara ---- denir. Diğer konuşma türlerine göre daha ilmi ve ciddi bir hava içinde geçer.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sunum
- B) sempozyum
- C) tartışma
- D) açık oturum
- E) panel

24. Birer cümle hâlinde ifade edilen bir tezle antitezin, iki grup arasında bir hakem heyeti (jüri) huzurunda tartışıldığı etkinliğe ---- denir. Jüri; konuşmacıların hazırlıklarını, savunmalarını ve konuşmadaki başarılarını göz önünde bulundurarak bir değerlendirme yapar ve galip tarafı belirler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) münazara
- B) panel
- C) tartışma
- D) sunum
- E) forum

- ▶ Şiirde Yapı ve Ahenk Unsurları
- ▶ Nazım Biçimleri
- ▶ Söz Sanatları
- ▶ Şiirde Konu ve Tema
- ▶ Şiirde Gerçeklik ve Gelenek

1. Nefes almak, içten içe, derin derin
Taze, ılık, serin
Duymak havayı bağrında
Nefes almak, her sabah uyanık
Ağaran güne penceren açık
Bir ağaç gölgesinde, bir su kenarında
Bir ağaç gölgesinde, bir su kenarında

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle-nemez?

- A) Redife yer verilmemiştir.
- B) I. ve II. dizeler birbiriyle zengin uyaklıdır.
- C) Yinelemelere yer verilmiştir.
- D) Ulama vardır.
- E) Farklı duyulardan yararlanılmıştır.

2. Bugün ben bir güzel gördüm Dünya olur bir gün harab
Hilal kaşı keman olmuş Ne bülbül kalır ne gurab
Dili bülbül saçı sümbül Rızka sebep olan türab
Yanağı erguvan olmuş Gözlerine dolar bir gün

- I. 8'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- II. Uyak (kafiye) şemaları aynıdır.
- III. Nazım birimleri aynıdır.
- IV. Konuları aynıdır.
- V. Benzetmeye başvurulmuştur.

Yukarıdaki numaralanmış bilgilerden hangileri verilen şiir-lerin ortak özelliğidir?

- A) I. ve II.
- B) I. ve III.
- C) II. ve V.
- D) III. ve IV.
- E) IV. ve V.

3. Fatih'te yoksul bir gramafon çalıyor
Eski zamanlardan bir cuma çalıyor
Durup köşe başında deliksiz dinlesem
Sana kullanılmamış bir gök getirsem
Haftalar ellerimde ufanıyor
Ne yapsam ne tutsam nereye gitsem

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle-nemez?

- A) Nazım birimi benttir.
- B) Yergi havası taşımaktadır.
- C) İmgelere dayalı bir anlatım içermektedir.
- D) Ahenk unsurları kullanılmıştır.
- E) Somutlamaya yer verilmiştir.

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde şiirsellik daha sınırlıdır?

- A) Sonsuzluk, elinde bir mavi tülbent
Ok çekti yukardan, üstüme avcı
- B) Dostlarla da yollar ayrıldı bir bir
Gittikçe artıyor yalnızlığımız
- C) Kara gökler kül rengi bulutlarla kapanık
Evlerin bacasını kolluyor yıldırımlar
- D) Bir hatıradır şimdi dalgın uyuyan şehir
Solarken albümlerde çocuklar ve askerler
- E) Bir bardak su gibi çalkalandı dünya
Söndü istikamet, yıkıldı boşluk

5. Eli değnek tutar tutmaz
Çoban oldu
Sardılar sırtına bazlamayı
On altı yıl verdi güne karnını
On altı yıl koyun güttü kavalsız
İnsanlardan ağayı tanır
Adını bilmez sorarsan
Hayvanlardan Karabaş'ı

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Serbest ölçüyle yazıldığı
- B) Yalın bir anlatımının olduğu
- C) İmgesel söyleyişlere yer verildiği
- D) Farklı cümle yapılarından yararlanıldığı
- E) Ulamaya yer verildiği

6. Bir beyaz gemiydi ayıran onları
Kadın güvertedeydi, adam rıhtımda
Şimdi unuttum yüzünü kadının
Adamın gözleri aklımda

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle-nemez?

- A) Ayrılık konusu işlenmiştir.
- B) Devrik cümlelerin etkileyciliğinden yararlanılmıştır.
- C) Serbest ölçüyle yazılmıştır.
- D) Uyak ve redife yer verilmiştir.
- E) Dilin alışılmış kalıpları yıkılmaya çalışılmıştır.

7. Hakir olduysa millet şanına noksan gelir sanma
Yere düşmekle cevher sakıt olmaz kadr u kıymetten

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Leffüneşr
B) Tecahülûarif
C) Hüsnütalil
D) İrsalimesel
E) Teşhis

8. Ben gidersem sazım sen kal dünyada
Gizli sırlarımı âşikâr etme
Lâl olsun dillerin, söyleme yâda
Garip bülbül gibi âhuzâr etme

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Tecahülûarif
B) Teşbih
C) Cinas
D) Telmih
E) Tariz

9. Yılda bir kere çıldırır ağaçlar sevincinden
Rabbim ne güzel, çıldırır
Yılda bir kere uzatır avuçlarını yaprak
Sevincinden titreyerek
Yılda bir kere kendini verir toprak
Yılda bir kere yarılır bahçeler hazdan
Rabbim ne güzel, yarılır

Bu dizelerde aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü nitelikler ağır basmaktadır?

- A) Satirik
B) Epik
C) Pastoral
D) Didaktik
E) Dramatik

10. Ne söyler bu türküler
Ay karanlık gecelerde yüzen gemiler
Sevilip sevdikten sonra
İnsan böyle yalnız mı kalır
Bahtına hatırlamak mı düşer

Bu dizelerin teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğa sevgisi
B) Vatan özlemi
C) Yalnızlık duygusu
D) Anne sevgisi
E) Memleket sevgisi

11. ▶ El çek tabip el çek yaram üstünden
Sen benim derdime deva bilmezsin
Sen nasıl tabipsin yoktur ilacın
Yaram yürektedir savabilmezsin

- ▶ Dost dost diye nicesine sarıldım
Benim sadık yârim kara topraktır
Beyhude dolandım boşa yoruldum
Benim sadık yarım kara topraktır

I. 11'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.

II. Epik söyleyişe yer verilmiştir.

III. Nazım birimleri aynıdır.

IV. Doğaya ait öğelerden yararlanılmıştır.

V. Rediflere yer verilmiştir.

Yukarıdaki numaralanmış bilgilerden hangileri verilen şiirlerin ortak özelliği değildir?

- A) I. ve III. B) II. ve III. C) II. ve IV.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

12. Karac'oğlan gene coştı bunaldı
İnip aşkın deryasına dolandı
Güzel gitti diye pınar ağladı
Acıdı yüreğim yandı pınara

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsünün kullanıldığı
B) Anlaşılır bir dille oluşturulduğu
C) Düzyazıya yaklaşan bir havası olduğu
D) Ahengin redifle sağlandığı
E) Teşhis ve hüsnütalil sanatına başvurulduğu

13. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen sanat yoktur?

- A) Artık ela gözlerinin altı çürümüş
Bahçedeki kuşlar gibi susmuş kakhahan
(Teşbih)
- B) Bir bulut gezer yayla yayla Anadolu'yu
Bir baştan bir başa selam götürür
(Teşhis)
- C) Bulsam, bir sihirli anahtar bulsam
Açsam göğün mavi kapılarını
(istiare)
- D) Hani, o bırakıp giderken seni
Bu öksüz tavrını takmayacaktın
(Tezat)
- E) Bin bir diyarda bin bir ilahi güzel kızın
Anlat nasıl terennümün inletti gönlünü
(Tekrir)

14. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde "cinas" vardır?

- A) N'oldu bu gönlüm n'oldu bu gönlüm
Derd ü gam ile doldu bu gönlüm
- B) Her nefeste işledim ben bir günâh
Bir günah için demedim bir gün ah
- C) Saadet benziyor boş bir seraba
Düşüyor her seven gönül azaba
- D) Eyvah ne yer ne yâr kaldı
Gönlüm dolu ah ü zâr kaldı
- E) Geçen her saat, her saniye
Göl altın güğümdür coşan maviye

15. Bir lebi gonca yüzü gülzâr dersen işte sen
Hâr-ı gâmda andelib-i zâr dersen işte ben

Aşağıdakilerden hangisinde kullanılan uyak türü yukarıda verilen beyittekiyle aynıdır?

- A) Eğilmiş arza, kanar, muttasıl güller
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller
- B) Gelse de en acı sözler dilime
Uçacak sanırım birkaç kelime
- C) Dünyada sevilmiş ve seven nafile bekler
Bilmez ki giden sevgililer dönmeyecekler
- D) Açılmaz ne bir yüz, ne bir pencere
Bakıldıkça vahşet çöker yerlere
- E) O, beyaz bir kuştu, uzun kanatlı
Ardında ışıktan bir iz bıraktı

16. Sen bana en sâdik bir arkadaştın
Gönlümde ateştin, gözümde yaştın
Ne diye tutuştun, ne diye taştın
Beni kıskandırıp durmalı mıydın

Bu dördüğüün ikinci ve üçüncü dizisinde görülen söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevriye
- B) Cinas
- C) Leffüneş
- D) İrsalimesel
- E) Seci

17. Aşağıdaki dizelerden hangisi farklı bir şiir türünün örneği olabilir?

- A) Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıradağlar gibi duranlarındır
- B) Güneş altında söylenmedik söz yokmuş
Bu yüzden geceleri söylüyorum sevdiğimi
- C) Ölüm, bir ırmaktır
Herkesin yıkandığı
- D) Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamışım çözölmüyör Mihriban
- E) Saadet benziyor boş bir seraba
Düşüyor her seven gönül azaba

18. Bir zafer müjdesi burda her isim
Sanki tek bir anda gün, saat, mevsim

Aşağıdakilerden hangisinde kullanılan uyak türü yukarıda verilen beyittekiyle aynıdır?

- A) Yeşil türbesini gezdik dün akşam
Duyduk bir musiki gibi zamandan
- B) Bütün sevgileri atıp içimden
Varlığımı yalnız ona verdim ben
- C) Ne söyler bu türküler
Ay karanlık gecelerde yüzen gemiler
- D) Her şafak onunla uyanır güler
Gümüş aydınlıkta serviler güller
- E) Sürahide ıslıl ıslıl, içilecek su
Deniz kokusu, toprak kokusu, çiçek kokusu

19. Bugün ben bir güzel gördüm
Hilal kaşı keman olmuş
Dili bülbül saçı sümbül
Yanağı erguvan olmuş

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Teşbihbeliğ sanatı vardır.
- B) 8'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
- C) Semaiden alınmış bir dördüktür.
- D) Tam uyak ve redif vardır.
- E) Teşhis sanatına başvurulmuştur.

20. Sana derim sana ey kalbi hayın
Kimseler çekmesin feleğin yayın
Yıkıp harab ettin gönül sarayın
Alıp bir taşını koyabilmezsin

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Lirik şiir türüne özgü nitelikler taşımaktadır.
- B) Düz uyak düzeniyle oluşturulmuştur.
- C) Nida sanatına yer verilmiştir.
- D) Ulama yoktur.
- E) 6+5 şeklinde duraklanmıştır.

21. Gölgele içinde ağaçlar yorgun
Her tarafta yetim bir tevekkül var
Sanki fısıldıyor Anadolu'nun
Uyuyan ruhuna ninniler rüzgâr

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirme sanatına başvurulmuştur.
- B) Çapraz uyak düzeniyle oluşturulmuştur.
- C) Yansımada türemiş sözcük vardır.
- D) İmgeye yer verilmiştir.
- E) Serbest ölçüyle yazılmıştır.

22. Bir buse mi bir gül mü verirsin dedi gönlüm
Bir nim tebessümle o afet gülü verdi

Bu dizelerde "gülü verdi" sözüyle hem çiçek olan "gül" hem de "gülmek eylemi" anlatılmak istenmiştir.

Bu örnekte olduğu gibi bir sözü iki gerçek anlama gelecek biçimde kullanma sanatına ne ad verilir?

- A) Kinaye
- B) Tevriye
- C) Cinas
- D) Tariz
- E) Hüsnütalil

23. I. Bütün şiirlerde söylediğim sensin
Suna dedimse sen Leyla dedimse sensin
Seni saklamak için görüntülerinden faydalandım
Salome'nin Belkıs'ın
Boşunaydı saklamaya çalışmam, öylesine âşikarsın bellisin

- II. Ağaçlar sonbahara hazırlanıyor
Bu şehir o eski İstanbul mudur
Karanlıkta bulutlar parçalanıyor
Sokak lambaları birden yanıyor
Kaldırımlarda yağmur kokusu
Ben sana mecburum bilemezsin

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen şiirlerin ortak özelliği değildir?

- A) Söz sanatlarından yararlanma
- B) Dize hâlinde redif kullanma
- C) Bentlerle yazılma
- D) Redife yer verme
- E) Lirik anlatım içermesi

24. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen sanat yoktur?

- A) Bu sesler dokunuyor en ağrıyan yerime
Bir eski çıban gibi işliyor içeri
(Teşbih)
- B) Eylülde melül oldu gönül soldu da lâle
Bir kâküle meyletti gönül geldi bu hâle
(Aliterasyon)
- C) Toprak bir bakışınla kızıl renge büründü
Yıldızlar ülfet için gündüz göründü
(Hüsnütalil)
- D) Gördüğüm şeyi asla sezmem
Korku bilmem hiç yalnız gezemem
(Tevriye)
- E) Bir varken bir yok oldu
İşte dünyamızın işleri
(Tezat)

- Olay Etrafında Gelişen Metinler
- Genel Özellikleri ve Yapısal Unsurları
- Olay Etrafında Gelişen Metin Türleri ve Öne Çıkan Örnekler

1. Dünya edebiyatının ilk modern roman örneği, aşağıdaki yazarlardan hangisine aittir?

- A) Lamartine
- B) Victor Hugo
- C) Schiller
- D) Cervantes
- E) La Bruyere

2. ---- bir yazın yapıtında zıt unsurların bir arada verilmesidir.

Bu cümlelerin başındaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Epizot
- B) Zihniyet
- C) Çatışma
- D) Olay örgüsü
- E) Olay akışı

3. – Bu kitabı okudun mu?
– Okudum. Hatta yazarın diğer kitaplarını da okudum.
– Demek kitap kurdusun.
– Okumaktan zevk alıyorum diyelim.

Yukarıda örneklendirilen anlatı tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Diyalog
- B) Özetleme
- C) Betimleme
- D) İç diyalog
- E) Leitmotiv

4. Masal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Anlatımda genellikle öğrenilen geçmiş zaman kipi kullanılır.
- B) Hayal ürünü olayları anlatır.
- C) Millî yönü belirgindir.
- D) Belirli bir zaman yoktur.
- E) İyi - kötü, güzel - çirkin gibi çatışmalara yer verir.

5. Destanlar anonim ürünlerdir. Ulusların hafızasında derin etkiler uyandıran olayları mensur olarak anlatır. Edebiyatın en eski türlerinden biridir. Sözlü gelenekte doğmuştur. Epik yönü belirgindir. Destanın ulusallığı ağır basar.

Bu parçadaki altı çizili bölümlerden hangisi bilgi yanlısına yol açmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Aşağıdaki halk hikâyelerinden hangisi, konusu yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Âşık Garip
- B) Tahir ile Zühre
- C) Kerem ile Aslı
- D) Ferhat ile Şirin
- E) Koroğlu Hikâyesi

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?

- A) Efsanelerde abartma unsuruna yer verilebilir.
- B) Halk hikâyeleri nazım ve nesir karışıktır.
- C) Destanın yayılma evresinde olaylar kuşaktan kuşağa aktarılır.
- D) Manzum hikâyelerde genelde toplumsal konular ele alınır.
- E) Efsane hem bir nazım şekli hem de olay anlatımına dayalı bir türdür.

8. Aşağıdaki romanlardan hangisinin ilk olma özelliği yoktur?

- A) *Şıpsevdi*
- B) *Eylül*
- C) *Mai ve Siyah*
- D) *Karabibik*
- E) *Zehra*

9. ► Kahramanların iç dünyalarının ele alındığı roman türüdür.

► Olaydan çok kişilerin ruh yapısı tahlil edilir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen roman türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim kurgu romanı
- B) Macera romanı
- C) Tarihsel roman
- D) Psikolojik roman
- E) Fantastik roman

10. Natüralist roman, realizmdeki gerçekçiliğin ve gözlemin ileri bir aşamasını temsil eder.

Aşağıdakilerden hangisi natüralist roman örneğidir?

- A) *Savaş ve Barış*
- B) *Kızıl ile Kara*
- C) *Madam Bovary*
- D) *Graziella*
- E) *Germinal*

11. ► Batılı anlamda ilk tiyatomuz

- Hece ölçüsüyle yazılan ilk tiyatomuz
- Aruzla yazılan ilk tiyatomuz
- İlk epik tiyatomuz

Yukarıda verilen bilgilerle eserler eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışarıda kalır?

- A) *Eşber*
- B) *Keşanlı Ali Destanı*
- C) *Zavalı Çocuk*
- D) *Nesteren*
- E) *Şair Evlenmesi*

12. Aşağıdakilerden hangisi geleneksel Türk tiyatrosu verimlerinden biri değildir?

- A) Köy seyirlik oyunu
- B) Opera
- C) Meddah
- D) Orta oyunu
- E) Karagöz

13. Karagöz ve orta oyununun ortak yönleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Gölge oyunu olma
- B) Usta - çırak geleneğiyle varlığını devam ettirme
- C) Doğaçlama olma
- D) Nerede ve ne zaman doğduğu bilinmeme
- E) Güldürü unsuruna dayanma

14. ▶ Üç birlik kuralına uyma mecburiyeti yoktur.
▶ Anlatımda soyluluk aranmaz.
▶ Konular günlük hayattan ve tarihten alınır.
▶ Acı verici olaylar sahnede gösterilebilir.

- I. Sophokles
- II. Hugo
- III. Schiller
- IV. Corneille

Özellikleri verilen tiyatro türünün temsilcileri arasında yukarıdakilerden hangileri vardır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

15. ▶ Hayatın acıklı yönlerini kendine özgü kurallarla sahnede göstermek; ahlak, erdem örneği vermek amacıyla yazılmış manzum (şiir biçiminde) tiyatro yapıtlardır.
▶ İnsanların ve olayların gülünç yönlerini ortaya koymak, izleyenleri güldürmek ve düşündürmek amacıyla yazılmış tiyatro yapıtlardır.
▶ Hayatı olduğu gibi, bütün acıklı ve gülünç yönleriyle yansıtan, sahnede gösterilmek amacıyla yazılmış tiyatro yapıtlardır.
▶ Masalsı unsurlar taşıyan oyunlardır.

Aşağıdaki terimlerden hangisinin tanımı yukarıda verilmemiştir?

- A) Trajedi
- B) Feeri
- C) Pantomim
- D) Komedi
- E) Dram

16. I. Konular tarihten ve mitolojiden seçilir.
II. Oyun ağırbaşlı, ciddi bir hava içinde geçer.
III. Kötü, bayağı söz ve söyleyişler yoktur.
IV. Genelde mensur biçimde oluşturulur.
V. İnsanoğlunun hırslarını, kavgalarını gösterir.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisi trajedinin özelliklerinden biri değildir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

17. Merak ögesinin ikinci planda kaldığı hikâyelerdir. Yaşamdan bir kesit anlatılır. Olayın yerine kişisel ve sosyal düşünceler, duygu ve hayaller ön plana çıkarılır. Bu tarz hikâye Rus edebiyatının önde gelen isimlerinden ---- tarafından geliştirilmiştir. Bu tür hikâyelere ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla, aşağıda verilenlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Tolstoy - modern hikâye
- B) Guy de Maupassant - olay hikâyesi
- C) Dostoyevski - olay hikâyesi
- D) Anton Çehov - durum hikâyesi
- E) Guy de Maupassant - durum hikâyesi

18. İnsanların ve toplumların yaşadıkları ya da yaşayabilecekleri olayları zamana ve kişiye bağlayarak anlatan yapıtlardır romanlar. Dünya edebiyatında bu türün ilk denemesini ---- yapıtıyla Rabelais vermiştir. ---- adlı yapıtıyla da Cervantes, dünya edebiyatında modern romanın ilk örneğini vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Gazap Üzümleri* - Don Kişot
- B) *Gargantua* - Don Kişot
- C) *Sefiller* - Suç ve Ceza
- D) *İntibah* - Mai ve Siyah
- E) *Genç Werther'in Acıları* - Faust

19. Aşağıdakilerden hangisi komedi ve dramın ortak bir özelliği değildir?

- A) Konu, hayattan ve günlük olaylardan alınır.
- B) Kişiler, halktan ve yüksek zümreden her çeşit insan olabilir.
- C) Her türlü söze ve davranışa yer verilir.
- D) Üç birlik kuralına uyulmaz.
- E) Sahnede oynamak amacıyla yazılır.

20. Masal ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sözlü edebiyat ürünleridir.
- B) Bazı yerlerde kalıplaşmış sözler vardır.
- C) Olaylar ve kişiler olağanüstüdür.
- D) Evrensel konular işlenir.
- E) Son bölümüne "döşeme" adı verilir.

21. I. *Aeneis*
II. *Kurtarılmış Kudüs*
III. *Kaybolmuş Cennet*
IV. *Üç Şehitler Destanı*

Aşağıda verilen sanatçılardan hangisi yukarıdakilerden biriyle ilişkilendirilemez?

- A) Virgilius
- B) Milton
- C) Tasso
- D) Kayıkçı Kul Mustafa
- E) Fazıl Hüsnü Dağlarca

22. I. *Chanson de Roland* Fransız
II. *İlyada, Odysseia* Yunan
III. *Gilgamiş* Türk
IV. *İgor* Rus
V. *Şehname* İran

Yukarıdaki numaralanmış destanlardan hangisi karşı-sındakiyle ilişkilendirilemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

23. Asıl adı Ahmet Mirza olan Kerem, İsfahan Şahı'nın oğludur. Şah'ın hazinedarlığını yapan Ermeni keşişinin kızı olan Aslı'ya sevdalanır. Şah, keşişten kızını, oğlu Kerem'e ister. Keşiş ise Müslüman birine kızını vermek istemez. Fakat yine de hükümdarın isteğini reddedemez. Bir mühlet ister ve bu mühletin içinde memleketten gizlice kaçar. Kerem de Aslı'nın peşinden yola düşer.

Bu parçada özeti verilen eserle ilgili

- I. Efsane örneğidir.
- II. Nazım-nesir karışık yapıdadır.
- III. Anonim bir üründür.
- IV. 1 ön söz ve 12 hikâyeden oluşmuştur.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

24. "Olay etrafında gelişen metinler ---- ." cümlesi

- I. zaman, mekân ve kişi gibi unsurlardan oluşur.
- II. içerisinde mesnevi nazım biçimi de bulunur.
- III. farklı bakış açılarıyla oluşturulabilir.
- IV. sanatsal bir amaçla meydana getirilir.
- V. içinde yer alan fabl türünün bizdeki ilk örneği Servetifünun Dönemi'nde oluşturulmuştur.

yargılarından hangisiyle tamamlanırsa bilgi yanlış olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.